

СПОРАЗУМ

ИЗМЕЉУ

ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

И

ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ

О ПРЕДАЈИ И ПРИХВАТУ ЛИЦА ЧИЈИ ЈЕ УЛАЗАК ИЛИ БОРАВАК НЕЛЕГАЛАН

Влада Републике Србије и Влада Републике Македоније (у даљем тексту: „Стране”), у жељи за наставком сарадње у циљу гарантовања бољег спровођења одредаба о кретању лица, у жељи да се омогући поновни прихват и транзит лица чији је улазак или боравак нелегалан, у духу међусобног поверења и на основу узајамности, одлучне да ће се борити против нелегалних миграција, споразумеле су се о следећем:

I

ДЕФИНИЦИЈЕ ПОЈМОВА

Члан 1.

У сврху овог Споразума:

- 1.) „Држављанин Републике Србије” је лице које има држављанство Републике Србије у складу с њеним законодавством;
- 2.) „Држављанин Републике Македоније” је лице које има држављанство Републике Македоније у складу с њеним законодавством;
- 3.) „Држављанин треће државе” је лице које нема држављанство Републике Србије ни држављанство Републике Македоније;
- 4.) „Лице без држављанства” је лице које нема држављанство било које државе;
- 5.) „Одобрење за боравак” је одобрење било које врсте које је издао надлежни орган Републике Македоније или Републике Србије којим се лицу даје право боравка на територији државе те Стране. То не укључује привремено одобрење боравка на територији државе у вези с поступком за азил или за поднет захтев за привремени боравак;
- 6.) „Виза” је одобрење за улазак, боравак или транзит преко територије државе коју је издала једна од Страна, што не укључује аеродромску-транзитну визу;
- 7.) „Држава молиља” је држава која је упутила захтев за предају, прихват и транзит;
- 8.) „Замољена Држава” је држава којој је упућен захтев за предају, прихват и транзит;
- 9.) „Надлежни органи” су државни органи Страна који су надлежни за спровођење овог споразума;
- 10.) „Транзит” је прелазак држављанина треће државе или лица без држављанства преко територије замољене државе током путовања у државу одредишта;

- 11.) „Предаја и прихват” је предаја од стране државе молиље и прихват од стране замољене државе лица (држављана замољене државе, држављана трећих држава или лица без држављанства) у складу са одредбама овог споразума.
- 12.) „Нелегални прелазак државне границе” је прелазак лица преко заједничке државне границе ван обележеног граничног прелаза, као и сваки други прелазак лица који није у складу са националним законодавством Страна.

II

ПРЕДАЈА И ПРИХВАТ ДРЖАВЉАНА СТРАНА

Члан 2.

1. Свака Страна ће, уз претходно обавештење друге Стране, без одлагања, а најкасније у року од двадесет четири (24) сата од тренутка пријема обавештења, прихватити на територију своје државе свако лице које не испуњава или више не испуњава услове за улазак или боравак који се примењују на територији државе молиље, ако је утврђено да то лице има држављанство замољене државе.
2. Свака Страна ће, на захтев друге Стране, након спроведеног поступка, а најкасније у року од десет (10) календарских дана од дана пријема захтева, одговорити да ли прихвата на територију своје државе лице које не испуњава или више не испуњава услове за улазак или боравак који се примењују на територији државе молиље, за које се основано претпоставља да има држављанство замољене државе. Изузетно, ако постоје правне или фактичке сметње, овај рок се може продужити за највише шест (6) календарских дана. Ако у наведеном року замољена држава не одговори, сматраће се да постоји сагласност за прихват. Свако одбијање прихвата мора се писано образложити.
3. Након што замољена држава да позитиван одговор на захтев за прихват, надлежно дипломатско-конзуларно представништво замољене државе издаће одмах, а најкасније у року од три (3) радна дана, од пријема захтева државе молиље, путни лист потребан за враћање лица које се преузима, са роком важности одређеним националним законодавством замољене државе.
4. Замољена држава ће без одлагања прихватити лице из става 2. овог члана чији је прихват потврдила.
5. Држављанство лица се утврђује или основано претпоставља на основу исправа наведених у чл 1. и 2. Протокола за спровођење овог споразума.
6. Уколико је потребно, на захтев државе молиље надлежно дипломатско-конзуларно представништво замољене државе у року од три (3) радна дана од пријема захтева обавиће разговор са лицем чији се прихват захтева. Дипломатско-конзуларно представништво замољене државе доставиће, у року од три (3) радна дана, након спроведеног разговора информацију о резултатима разговора држави молиљи. Уколико надлежно дипломатско-конзуларно представништво замољене државе достави информације, које проистичу из разговора, помоћу којих се може основано претпоставити држављанство дотичног лица, надлежни орган државе молиље подноси захтев за прихват надлежном органу замољене државе.
7. Држава молиља поново ће прихватити лице под истим условима ако се накнадно утврди да то лице у време предаје није било држављанин замољене државе. Ова обавеза не важи у случају ако је замољена држава лице које има пребивалиште на територији државе молиље, отпустила из свог држављанства без тога да је то лице добило држављанство треће државе или је добило гаранцију за пријем у држављанство државе молиље.

III ПРЕДАЈА И ПРИХВАТ ДРЖАВЉАНА ТРЕЋИХ ДРЖАВА И ЛИЦА БЕЗ ДРЖАВЉАНСТВА

Члан 3.

1. Свака Страна ће, на захтев друге Стране, прихватити на територију своје државе држављанина треће државе или лице без држављанства које не испуњава или више не испуњава услове за улазак или боравак који се примењују на територији државе молиље ако је утврђено или се основано претпоставља да је то лице ушло директно на територију државе те Стране након што је боравило или транзитирало преко територије замољене државе.
2. Свака Страна ће на захтев друге Стране, прихватити држављанина треће државе или лице без држављанства које нелегално борави на територији државе молиље, ако има важећу дозволу боравка, важећу визу или неку другу важећу исправу за улазак или боравак издату од замољене државе.
3. Свака Страна, на захтев друге Стране, након спроведеног поступка, мора да одговори писмено, а најкасније у року од десет (10) календарских дана од дана пријема захтева, да ли прихвата на територију своје државе лице које не испуњава или више не испуњава услове за улазак или боравак који се примењују на територији државе молиље. Изузетно, ако постоје правне или фактичке сметње, овај рок се може продужити за највише шест (6) календарских дана. Свако одбијање прихвата мора се писано образложити.
4. Након што замољена држава да позитиван одговор на захтев за прихватање из става 3. овог члана, надлежни орган државе молиље издаће путну исправу за странце у складу са својим националним законодавством. Уколико је националним законодавством замољене државе прописано, надлежно дипломатско-конзуларно представништво издаће визу.
5. Након што је дата сагласност, враћање наведеног лица извршиће се без одлагања, а најкасније у року од три месеца. На захтев државе молиље овај рок може бити продужен за време потребно да се отклоне правне или фактичке сметње
6. Надлежни органи државе молиље у року од четрдесет и осам (48) сати могу поднети захтев за прихват држављанина треће државе или лице без држављанства по скраћеном поступку, ако је то лице, ухваћено након нелегалног преласка, у близини граничне линије, а дошло је директно са територије замољене државе. Скраћени поступак се примењује само у случају када надлежни орган државе молиље достави доказе или основане претпоставке који омогућују утврђивање да је то лице нелегално прешло заједничку границу након боравка или транзита преко територије државе молиље. Надлежни орган замољене државе мора одговорити на такав захтев у року од два (2) радна дана. Ако се одбије прихват лица у скраћеном поступку, прихват се може затражити у складу са ставом 3. овог члана.
7. Након одобравања захтева за прихват по скраћеном поступку, надлежни орган државе молиље писменим путем обавештава надлежни орган замољене државе о предаји лица. Предаја и прихват вршиће се на основу записника чији је садржај дефинисан у Анексу Протокола о спровођењу овог споразума. Замољена држава мора одмах и без одлагања преузети лица која се враћају у скраћеном поступку, а најкасније у року од дванаест (12) сати од пријема најаве.

Члан 4.

Обавеза прихвата према члану 3. овог споразума не постоји у случају:

- 1.) држављана трећих држава који имају заједничку државну границу са државом молиљом;
- 2.) држављана трећих држава или лица без држављанства која су у време уласка имала важећу улазну визу или дозволу боравка издату од стране државе молиље или су након уласка добиле дозволу боравка у тој држави;
- 3.) држављана трећих држава или лица без држављанства која на дан пријема захтева за прихват дуже од дванаест (12) месеци, бораве на територији државе молиље, осим у случају да поседују важећу дозволу боравка издату од замољене државе која има дужи рок важења;
- 4.) држављана трећих држава или лица без држављанства којима је држава молиља правноснажном одлуком признала статус избеглица на основу одредаба Конвенције о правном положају избеглица, усвојене у Женеви дана 28. јула 1951. године, измењене и допуњене Протоколом о правном положају избеглица, усвојеним у Њујорку дана 31. јануара 1967. године, или статус лица без држављанства на основу Конвенције о правном положају лица без држављанства, усвојене у Њујорку дана 28. септембра 1954. године;
- 5.) држављана трећих држава или лица без држављанства за које је држава молиља започела поступак признавања статуса избеглице, до доношења коначне одлуке;
- 6.) ако је виза или дозвола боравка издата од стране државе молиље добијена коришћењем лажних или фалсификованих докумената, давањем лажне изјаве а да је та особа претходно боравила на, или пролазила преко територије замољене стране.
- 7.) ако лице не поштује неки од услова у вези са визом а претходно је боравило на или пролазило преко територије замољене државе.

Члан 5.

Држава молиља прихватиће назад на територију своје државе оне држављане трећих држава или лица без држављанства за која се одговарајућом провером, у року од три (3) месеца, спроведеном од стране замољене државе, утврди да у време предаје са територије државе молиље нису били испуњени услови из чл. 3. и 4. овог споразума.

IV

ТРАНЗИТ ДРЖАВЉАНА ТРЕЋИХ ДРЖАВА И ЛИЦА БЕЗ ДРЖАВЉАНСТВА

Члан 6.

1. Свака Страна ће, на захтев друге Стране, одобрити транзит преко територије своје државе држављана трећих држава и лица без држављанства који не испуњавају или више не испуњавају услове уласка или боравка на територији државе молиље, под условом да је држава молиља обезбедила прихват у држави одредишта или другој држави транзита.
2. Садржај захтева, подаци о транзиту и надлежни органи за слање и разматрање захтева одређују се чл.8. и 9. Протокола о спровођењу овог споразума.
3. Замољена држава одговориће у најкраћем могућем року, а најкасније у року од пет (5) радних дана од дана пријема захтева.

4. Држава молиља одговорна је за читаво путовање лица у државу одредишта, а то лице поновно прихвата ако је одбијен прихват у држави одредишта или другој транзитној држави или се путовање из било ког разлога не може извршити.
5. Држава молиља обавештава замољену државу о томе да ли је лицу у транзиту потребна пратња. Замољена држава може одлучити да:
 - 1.) обави транзит тог лица преко територије своје државе, уз накнаду трошкова;
 - 2.) транзит обави у сарадњи са државом молиљом;
 - 3.) овласти државу молиљу да обави транзит преко територије њене државе.
6. У случајевима из тач. 2. или 3. става 5. овог члана пратња државе молиље у надлежности је овлашћених органа замољене државе.
7. Ако се транзит обавља с пратњом, службена лица државе молиље која учествују у пратњи свој задатак извршавају ненаоружана и по правилу у цивилу,
8. Овлашћења пратилаца приликом обављања њиховог задатка ограничена су на неопходну одбрану. Уколико службена лица замољене државе нису на располагању или им је потребна помоћ, пратња може, у случају непосредне и озбиљне претње, предузети сразмерне мере како би се лице у транзиту спречило да побегне, нанесе повреде себи, трећем лицу или проузрокује штету.
9. Пратиоци државе молиље код себе морају имати одобрење за транзит.

Члан 7.

1. Пратња је одговорна за надзор над лицем, уз помоћ и под надлежношћу замољене државе.
2. Замољена држава може, према потреби, након саветовања са пратњом, преузети одговорност за надзор над лицем.
3. Држава молиља мора спровести све потребне мере како би се осигурао што бржи транзит лица.

Члан 8.

Ако се транзит обавља без пратње, надзор обављају службена лица замољене државе.

Члан 9.

Ако лице одбије транзит, држава молиља ће:

- 1.) без одлагања поновно прихватити то лице, ако то лице нема пратњу, или,
- 2.) замолити замољену државу да лице у поступку транзита покуша поново да транзитира као и да у том времену обезбеди надзор над тим лицем. Одбијање транзита има исте правне последице као што их одређује национално законодавство државе молиље, ако би до таквог одбијања дошло на територији њене државе. Ако замољена држава не успе да реализује транзит, држава молиља ће лице у транзиту без одлагања поновно прихватити.

Члан 10.

Надлежни органи Страна ће се међусобно обавештавати о чињеницама важним за транзит.

Члан 11.

1. Надлежни орган замољене државе обезбеђује одговарајућу заштиту и подршку пратиоцима државе молиће приликом обављања њиховог задатка у складу са националним законодавством замољене државе.
2. Службена лица из става 1. овог члана која учествују у пратњи на територији замољене државе, морају током транзита поступати, у складу с унутрашњим законодавством замољене државе.

Члан 12.

1. Ако службено лице државе молиће које обавља транзит на територији државе друге Стране претрпи штету приликом обављања или за време задатка, држава молића одговорна је за штету без тражења накнаде од замољене државе.
2. Када службена лица једне Стране обављају транзит у складу са овим споразумом, на територији државе друге Стране, држава молића одговорна је за сву штету коју та лица проузрокују својим радњама, у складу са националним законодавством Стране на територији чије државе делују.
3. Ако оштећени затражи накнаду од замољене државе у складу са ставом 2. овог члана, замољена држава одговорна је за такву штету под условима који би важили за штету кад би је починила њена службена лица. Страна чија службена лица проузрокују штету било ком лицу на територији државе друге Стране, у целини надокнађује другој страни уговорници износ који је та Страна исплатила оштећеном или другим лицима која на то имају право у његово име.
4. Без утицаја на остваривање својих права од трећих лица и са изузетком става 3. овог члана, Стране у случајевима из става 2. овог члана договором ће решити питања захтева за накнаду штете коју је једна Страна претрпела од друге Стране.

Члан 13.

Транзит може бити одбијен:

- 1.) ако лицу у држави одредишта или другој држави транзита прете мучењем, нечовечним или понижавајућим поступањем, кажњавањем, смртном казном или прогоном због расе, вероисповести, националности, припадности одређеној друштвеној групи или због политичког уверења;
- 2.) ако лицу у држави одредишта или другој држави транзита прети покретање кривичног поступка или извршење кривичних санкција, осим због нелегалног преласка државне границе;
- 3.) ако је лицу изречена безбедносна или заштитна мера протеривања с територије замољене државе;
- 4.) због заштите јавног поретка, националне безбедности или јавног здравља.

V ТРОШКОВИ

Члан 14.

Држава молила сноси све трошкове у случају предаје и прихвата до државне границе замољене државе, а у случају транзита до државе одредишта.

VI ЗАШТИТА ЛИЧНИХ ПОДАТАКА

Члан 15.

1. Ако се приликом спровођења овог Споразума саопштавају лични подаци, потребно их је прикупити, обрадити и заштитити у складу с унутрашњим законодавством и релевантним међународним уговорима, који обавезују Стране. Посебно се узимају у обзир следећи критеријуми:
 - 1.) Страна која прими податке може их употребити само у сврху која је одређена овим Споразумом и под условима које одреди Страна која податке саопштава;
 - 2.) лични подаци могу се саопштити само у складу са националним законодавством надлежним органима који су одговорни за спровођење овог Споразума и могу да користе такве податке искључиво на начин који неовлашћеним лицима онемогућава приступ до њих. Страна која саопштава податке мора дати писану сагласност пре него што се подаци могу саопштити другим органима;
 - 3.) Страна која саопштава податке гарантује да су исти тачни, потребни и не излазе из оквира сврхе ради које су саопштени. Ако подаци нису тачни или су нелегално саопштени, о томе ће се одмах обавестити Страна која је податке примила како би се подаци исправили или уништили;
 - 4.) свако лице се на његов захтев обавештава о саопштавању података који се на њега односе као и о њиховој сврси;
 - 5.) саопштени лични подаци чувају се само онолико времена колико је потребно за сврху ради које су саопштени. Свака Страна обезбедиће надзор над обрадом и употребом сачуваних података у складу с унутрашњим законодавством;
 - 6.) свака Страна мора саопштене личне податке заштитити од неовлашћеног приступа, измене или откривања.
2. Лични подаци који се саопштавају у вези с предајом, прихватом и транзитом лица могу се односити само на:
 - 1.) податке о лицу које треба да се преда као и када је потребно, о члановима његове породице (презиме, девојачко презиме, име, раније име, надимак и слично, датум и место рођења, пол, пребивалиште или боравиште, садашње и претходна држављанства);
 - 2.) пасош, личну карту или било коју другу личну или путну исправу;
 - 3.) остале податке који су потребни за идентификацију лица које ће бити предато;
 - 4.) план путовања и места стајања;
 - 5.) одобрење за привремени боравак или визе.

VII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 16.

1. Одредбе овог Споразума не утичу на обавезе Страна које се односе на предају или прихват лица, а произилазе из других међународних уговора који обавезују Стране.
2. Одредбе овог Споразума не утичу на спровођење одредаба Конвенције о правном положају избеглица, усвојене у Женеви дана 28. јула 1951. године измењене и допуњене Протоколом о правном положају избеглица, усвојеним у Њујорку дана 31. јануара 1967. године, Конвенције о правном положају лица без држављанства, усвојене у Њујорку дана 28. септембра 1954. године, као и Конвенције за заштиту људских права и основних слобода, усвојене у Риму дана 4. новембра 1950. године.
3. Одредбе овог Споразума не примењују се у случајевима међународне правне помоћи у кривичним стварима.

Члан 17.

Протоколом за спровођење овог споразума одредиће се:

- 1.) надлежни органи за слање и разматрање захтева за предају, прихват или транзит, као и начин међусобне комуникације;
- 2.) исправе на основу којих се утврђује или основано претпоставља држављанство;
- 3.) исправе и информације којима се утврђује или основано претпоставља боравак држављана трећих држава или путовање кроз територију Стране;
- 4.) садржај захтева за предају, прихват или транзит;
- 5.) начини доказивања нелегалног преласка државне границе;
- 6.) гранични прелази за предају и прихват лица;
- 7.) начин накнаде трошкова предаје, прихвата или транзита.

Члан 18.

1. Стране ће међусобно сарађивати у спровођењу и тумачењу одредаба овог споразума.
2. Свака страна може сазвати састанак експерата обе Стране ради разјашњавања било којих питања у вези са спровођењем и применом одредаба овог споразума.

Члан 19.

Све спорове произашле из тумачења или спровођења одредаба овог споразума, а које није могуће решити у непосредним контактима надлежних органа из члана 18. став 2. овог споразума и чланом 9. протокола, Стране ће решити дипломатским путем.

Члан 20.

1. Овај споразум закључује се на неодређено време.
2. Овај Споразум ступа на снагу првог дана месеца који следи након датума пријема последњег писаног обавештења, којим се Стране међусобно обавештавају, дипломатским путем, о испуњењу свих унутрашњих правних услова потребних за његово ступање на снагу.
3. Свака Страна може у сваком тренутку, делимично или у целини, суспендовати спровођење овог Споразума, осим у случајевима из члана 2. овог Споразума, писаним обавештењем другој страни уговорници, дипломатским путем, због заштите јавног поретка, националне безбедности или јавног здравља. Стране ће се одмах дипломатским путем службено обавестити о престанку сваке такве мере.
4. Свака Страна може отказати овај Споразум писаним обавештењем другој страни уговорници дипломатским путем. Отказ ступа на снагу тридесет (30) дана од дана пријема таквог обавештења.

Члан 21.

Овај Споразум може се у свако доба изменити и допунити узајамним писаним споразумом Страна. Свака тако договорена измена и допуна ступа на снагу на начин предвиђен у члану 20. став 2. овог Споразума.

Сачињено у Београду дана 04. октобра 2010. године у по два оригинална примерка, на српском, македонском и енглеском језику, при чему су оба текста једнако веродостојна. У случају било каквих размимоилажења у тумачењу, текст на енглеском језику има предност.

**ЗА ВЛАДУ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

**ЗА ВЛАДУ
РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ**